

GUIA PER A PARES I MARES

5è. 6è. PRIMÀRIA

Els alumnes del Cicle Superior d'Educació Primària posseeixen ja una considerable experiència escolar i vital, que potencia la seva autonomia en el treball i els dota d'un fons d'informació que els facilitarà l'adquisició d'aprenentatges més complexos.

Sovint comencen a aparèixer en aquests nois i noies canvis físics i fisiològics que anuncien la pubertat i que influiran en la seva maduració personal i en els seus àmbits de relació.

Les seves habilitats intel·lectuals, encara fràgils i limitades, van sent cada cop més variades i flexibles. Nosaltres, com a mestres, a més de prendre en consideració les característiques del desenvolupament fisiològic, psicològic i cognitiu entre els 10 i els 12 anys, hem de valorar la importància del paper socialitzador del grup i la capacitat que posseeixen aquests alumnes per a integrar els punts de vista dels altres.

Desenvolupament psicomotor

Els nois i noies de 10 a 12 anys es van fent capaços de dur a terme activitats cada cop més sistemàtiques i perfectes, de manera que obtenen un major rendiment i aprofitament del seu potencial psicomotor.

El seu desenvolupament físic, resistència, velocitat, potència muscular, flexibilitat, etc. s'incrementen, esdevenen més eficaços i s'apliquen a diverses situacions quotidianes, la qual cosa els fa adquirir, sovint, un caràcter competitiu.

Desenvolupament cognitiu

Entre els 10 i els 12 anys es desenvoluparan plenament les estratègies intel·lectuals que caracteritzen el període de les operacions concretes. Els nois i noies encara necessiten un suport *concret*, directament perceptible, per a realitzar operacions. No és fins al final del cicle quan comencen a distanciar-se d'aquesta realitat immediata i a manejar conceptes, i entren en l'etapa del pensament formal.

Van sent capaços de realitzar les operacions més complexes, dins de l'etapa del pensament logicoconcret: anticipació de criteris, consciència de la conservació de les qualitats del pes i el volum dels cossos i de la multiplicació de classes. Tot plegat els facilita un acostament objectiu a la realitat i l'elaboració de respostes adequades a les exigències del medi.

La major flexibilitat del seu pensament els possibilita captar des de diversos punts de vista una mateixa situació i adoptar actituds més obertes i menys implicades afectivament.

La seva capacitat de simbolització augmenta paral·lelament al desenvolupament del llenguatge i del raonament logicomatemàtic, permetent-los una major comprensió de la realitat i l'accés a situacions més distanciades en l'espai i en el temps.

Els alumnes d'aquest cicle posseeixen una bona capacitat d'atenció i concentració, que els resulta útil per a una eficaç assimilació dels objectius proposats. Aquest potencial de treball es pot veure entorpit perquè comencen a produir-se freqüents interferències de tipus psicoafectiu (conductes per a cridar l'atenció, actituds d'oposició, desordre del material, etc.).

El seu nivell d'autonomia personal els ajuda a planificar i executar l'activitat. Tenen una bona capacitat de treball i resistència a la fatiga. Es fan més conscients dels seus raonaments i limitacions. No obstant això, poden presentar alts i baixos en el seu rendiment com a conseqüència del fet que la constància i la responsabilitat encara no estan prou establertes.

Desenvolupament afectiu i social

Els nois i noies de 10 a 12 anys van abandonant la infància i progressivament entren en la preadolescència. El grup-classe perd la seva relativa homogeneïtat en fer-se més evidents les diferències en el desenvolupament individual dels alumnes i les alumnes que l'integren.

Aquesta diferenciació en el desenvolupament incrementarà les divergències d'interessos entre els membres del grup. La intervenció del líder tindrà un pes específic important en la resolució dels problemes que es plantegen.

Comencen a fer la seva aparició els primers conflictes amb l'autoritat, fruit de la necessitat d'autoafirmació. Els pares i professors van perdent el seu paper de figures significatives i veuen qüestionada la seva autoritat. En la seva necessitat de trobar el seu propi espai i el seu paper dins del grup social al qual pertanyen, aquests alumnes emprenen iniciatives i poden adoptar actituds pseudoadultes, en molts casos per imitació.

Encara necessiten la presència de l'adult per a aconseguir seguretat personal.

Maduració afectivosexual

L'evolució del seu cos i dels seus sentiments constitueix un dels aspectes que són a la base dels conflictes que es plantegen als alumnes i les alumnes d'aquest cicle.

Entre els 10 i els 12 anys comencen a aparèixer els primers indicis de la pubertat. Les noies, en general, entren abans en aquesta nova etapa de desenvolupament.

Els canvis corporals i el desvetllament de la sexualitat els provocaran uns sentiments contradictoris respecte del seu aspecte físic i de les seves sensacions: experimenten alhora satisfacció i vergonya envers el seu propi cos, en els seus pensaments es barregen sentiments de desig i de temor, en el seu comportament conviuen actituds exhibicionistes (preocupació pel desenvolupament físic i per l'estètica, interès per mostrar conductes estereotipades del propi sexe...) amb un rigorós zel de la seva intimitat. Unes vegades es mostren tímids o insegurs i unes altres, agressius.

Desenvolupament moral i obertura a la transcendència

El desenvolupament del pensament, la interacció entre iguals i les relacions familiars fan que els alumnes i les alumnes vagin assimilant uns sistemes de valors i creences. Això els permet avançar cap a l'exercici d'un judici més raonat, en la mesura que és just actuar per tal de satisfer els interessos i les necessitats personals i les dels altres.

La interacció amb el grup i l'adopció d'un sistema de valors construiran la seva autoestima. Coneixent-se i acceptant-se més a si mateixos, aniran perfilant el creixement harmònic de la seva personalitat i una adequada integració de l'afectivitat.